

FREDENSBORG-HUMLEBÆK LOKALHISTORISKE FORENING
8. årgang nr. 1 - forår 2021

*Skovgården - det nye plejecenter i Humlebæk
(foto: Heidi Ølgaard)*

Medlemsbladet Broen, udkommer to gange årligt og sendes til Fredensborg-Humlebæk lokalhistoriske Forenings medlemmer.

Forsidefoto:

Plejecenteret Skovgården, som blev taget i brug i november 2020. Læs mere om hvorfor det kom til at hedde Skovgården på siderne 20-21.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side	3	Formanden har ordet
Side	4	Det hvide slot
Side	15	Humlebæk 1958 - en byvandring
Side	19	Nye lokalhistoriske bøger
Side	20	Skovgården og Skovgård
Side	22	Et vejnavn
Side	23	Indmeldelsesblanket
Side	24	Bestyrelsen

MEDLEMSBLADET BROEN

Redaktør:

Peter Heiberg - Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com - tlf. 50 62 19 47

Grafisk designer:

Per Eckart Hansen

Hjemmeside:

www.fredensborg-humlebæk-lokalhistorisk.dk

Facebook:

www.facebook.com/fredensborghumlebæklokalhistorisk

Oplag: 600 eksemplarer. ISSN: 2246-2570

Deadline for næste nummer af medlemsbladet er:

1. april 2021

Materiale sendes elektronisk til bladets redaktør.

Snart lysner det...

Et er dog sikkert, dagslyset er i tiltagende, og mon ikke at vi engang i løbet af foråret eller sommeren kan vende tilbage til lidt mere normaliserede tilstande, hvor det igen bliver muligt at samles til foredrag, tage på udflugt og deltage i alle de andre gøremål, vi har været afskåret fra i det seneste år. Det ønsker og håber jeg.

I de næste par måneder må foreningen omlægge aktiviteterne. Hvilket betyder, at den årlige generalforsamling ikke kan gennemføres i henhold til vedtægterne. Det samme gælder foredrag. Men så snart det igen bliver muligt at samles min. 50 personer, vender foreningen tilbage til jer med indkaldelse til generalforsamling og et program for resten af 2021. Hvis ikke vi må afholde arrangementer i foråret, vil vi i stedet til april udsende yderligere en udgave af BROEN med artikler fra vores område.

Vi regner med at kunne gennemføre de aflyste foredrag om Besættelsen og Arresthuset i Fredensborg. Vi har aftaler om en sommerudflugt til Scherfigs hus og om foredrag (f.eks. Karl d. 12.s landgang ved Humlebæk 4. august 1700 og Kjeld Hansens vognmandsforretning i Fredensborg). Og husk, at vi altid gerne modtager forslag til arrangementer, foredrag og artikler fra jer.

Lige for står udsendelse af kontingentopkrævning for 2021 pr. mail og for dem uden mail ved folder indlagt i denne udgave af BROEN, dernæst (primo april) følger årbogen, som vil være 12 beretninger fra vores del af kommunen om Besættelsesårene 1940-45.

Bedste hilsner
Peter Heiberg
Formand

PS Fristen for kontingentbetaling 2021 er 15. marts 2021

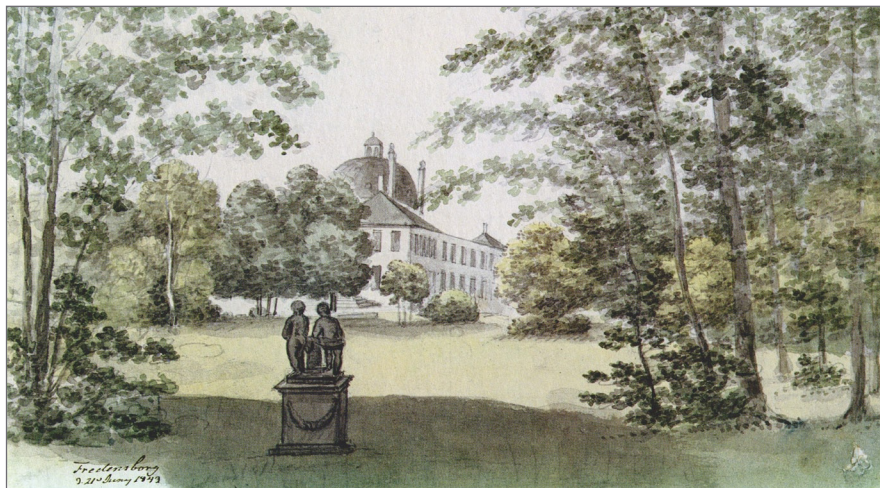
Det hvide slot

Af Ferdinand Bauditz (1846-1912)

Tågen har svøbt sig om den hele by.

Øvre på Slotsholmen skimtes kun dunkelt omridsene af den store, grå slotsruin. Gaden er våd og snavset, og kanalens sorte vand glider døsig under broerne, lygterne lyse som små sankthansorme gennem tågen, og selv lyden af vognenes rumlen og sporvognsklokkernes kimen klinger dæmpet, som var der lagt vat om hjul og klokkekebler.

Mørket er faldet tidlig på, synes jeg. Så husker jeg, at vi allerede er langt henne i november og er i færd med at gå ind i den lange tusmørketid, den våde, sludfulde, regntunge tid, de lange nætters og korte dages tid, den vinter, hvori vi stakkels nordboer kun kunne opretholde livet ved kunstige midler, ved tykke klæder, kulædende kakkelovne, petroleum, gas og elektricitet, hvor vi uden alle disse hjælpemidler måtte gå ynkelig til grunde. Så ville menneskene dø, og efterhånden ville husene falde i ruiner, ukrudt brede sig over gårde og gader, haver og marker, og til sidst ville måske alting dækkes til og ligesom forsvinde i store susende skove, de skove, der en gang dækkede hele Nordsjælland, og af hvilke der endnu findes mange mile skovland tilbage.

Fredensborg Slotshave 1843 i en mindre plejet udgave med selvsåede træer
(Akwarel af O.J. Rawert)

Det bliver mørkere, regndråberne glider ned ad ruderne, og nede på gaden begynder folk at slå paraplyerne op. Det er en rå, kold, våd, styg novemberaften derude, og der kommer over mig en vanvittig længsel efter blå himmel med hvide sommerskyer og strålende sol, efter grønne skove og en blank sivkranset sø, efter en stor, gammel, øde park med mægtige alleer og hvide statuer og midt i parken et stort hvidt slot med en høj, mørk kuppel over midterpartiet, efter mit barndoms slot - Fredensborg.

Thi der på slottet har jeg boet to dejlige sommerferier, og slot og park og Normandsdal og de store alleer, hvor der var så forunderligt øde og ensomt, var i den tid mit rette hjem.

Det klinger som fabel, men er alligevel den rene, skære sandhed. Og det var ikke en gang i en af de mange sidebygninger, vi boede, nej, det var såmænd i selve midterfløjen på første sal med vinduer ud til haven, der hvor siden konger og kejsere have haft deres gemakker.

Det lyder næsten som majestætsforbrydelse, men da jeg på den tid var under kriminel lavalder, og da mit ophold skyldtes en ordre, kontraseret af en ansvarlig minister, tror jeg dog ikke, jeg kan straffes for min formastelighed. Hverken jeg eller de andre.

Det gik nemlig således til:

I året 1854, da Frankrig og England havde erklæret Rusland krig, gik det op for general Hansen, som den gang var krigsminister, at det mulig kunne være ganske heldigt at have nogle flere tropper i nærheden af København for at kunne værgе hovedstaden mod et fjendtligt coup de main. Onde tunger

*Eskadronchef,
F. C. A. Bauditz (1811-1866)
far til forfatteren af erindrings-
skitsen (Fotograf Emil Rye).*

påstod rigtignok, at det snarere var for at kue mulige optøjer i hovedstaden - det var jo midt i den første, store forfatningskonflikt - at krigsministern havde lyst til at have et dragonregiment til disposition. Og så blev 3. Dragonregiment, ved hvilket min fader den gang var eskadronchef, sendt fra Århus over til Nordsjælland og indkvarteret i Hillerød, Hørsholm og Fredensborg. Staben og min faders eskadron blev indkvarteret på selve slottet.

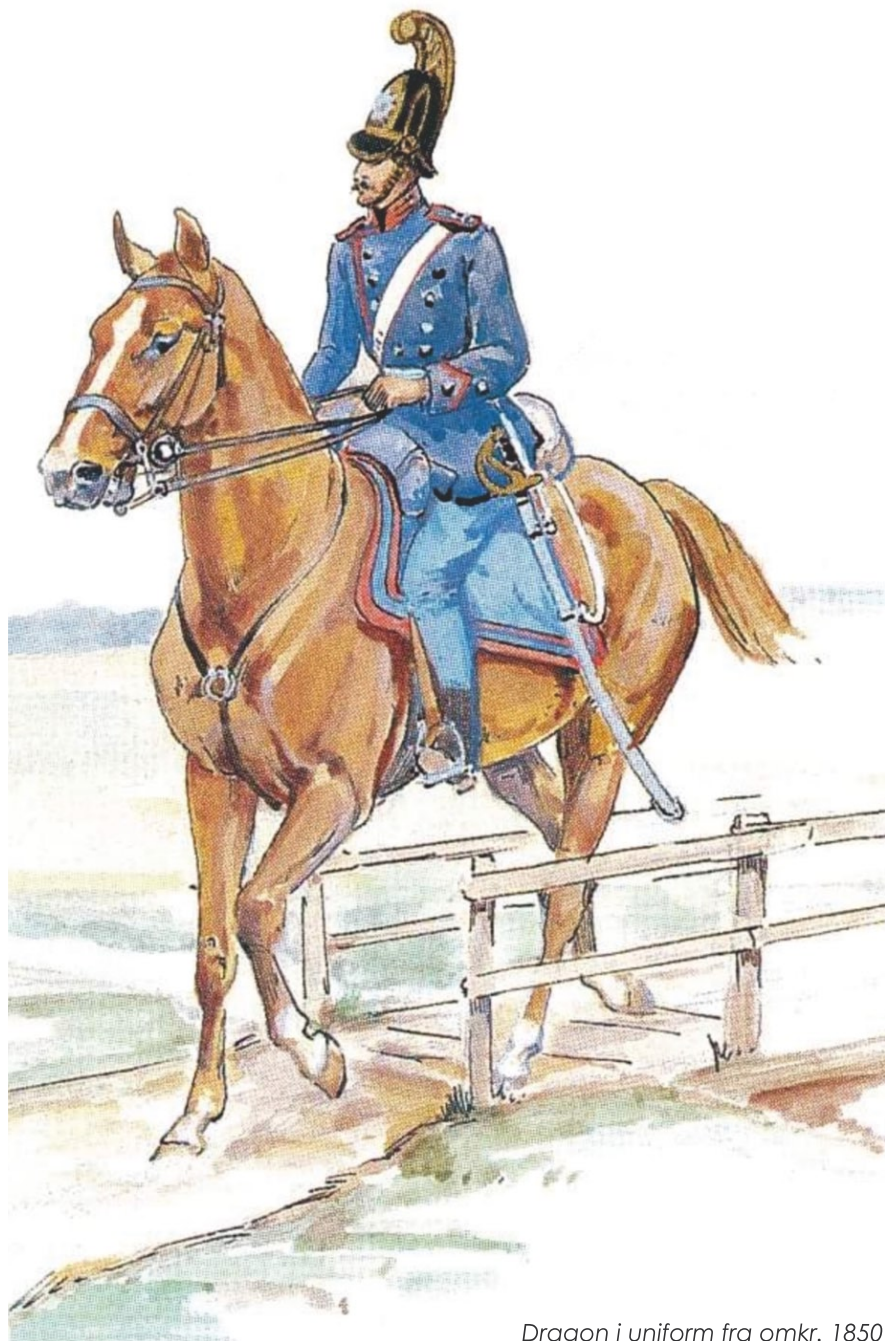
Naturligvis blev de fleste officersfamilier boende i Århus, man troede nemlig, at det hele kun drejede sig om nogle uger eller måneder, men det varede dog ca. 1½ år inden regimentet atter kom tilbage til sin gamle garnison. Det første, jeg i Århus så af det hjemvendende regiment, var for resten faders ridehest, Zuleima, der ganske rolig uden sadde eller rytter kom travende ind i gården og derfra ind i stalden, hvor den gik lige ind i sit gamle spiltov. Den havde efter skibets ankomst revet sig løs nede ved havnen og selv fundet vejen til sit gamle hjem.

I sommerferierne rejste vi imidlertid over til fader, gik med dampskib til Helsingør og kørte derfra til Fredensborg.

Den gang fandtes der jo ingen andre jernbaner i kongeriget end den stump, der forbandt Roskilde med København, og Fredensborg var dengang en ganske lille by, hvor der kun boede gamle pensionerede embedsmænd eller enker efter sådanne. På selve slottet boede i sidefløjene, foruden slotsforvalteren og nogle ganske få funktionærer, forskellige gamle damer, der her havde et slags fribolig. I tidligere somre havde forskellige kunstnere og forfattere tillige taget sommerophold her, men i disse år var de dragne til andre pauluner.

Så boede vi da på slottet. Der var højt til loftet, og værelserne var store, men dette var også den hele herlighed. Tapeterne på væggene var hist og her lappede, stole og borde var der så få af som vel muligt, og dørenes hvide maling havde mange sprækker.

Dog, hvad brød vi børn os om det! Vi boede på et slot og havde lov at færdes, hvor vi ville. I slotsgårdene groede græsset frodigt mellem stenene, men intet steds som i haven på den anden side, på den store plæne foran slottet. Jeg tror ikke, dette græs havde været slået i de sidste tre kongers tid, og nu var det alenhøjt. Når det blæste, bølgede det som en kornmark. Vi børn vovede os aldrig ind på denne plæne, ikke fordi det var forbudt - der var ikke meget, der var forbudt i dette Paradis - men fordi man havde bildt os ind, at der var fuldt af hugorme i det høje græs. Om man havde tilføjet, at der tillige lå en lindorm helt inde i midten og vågede over en skat, havde jeg vistnok troet det. Den store plæne var og blev derfor et uudforsket territorium, og kom jeg i nærheden af den, skævede jeg altid hen til den fuld

Dragon i uniform fra omkr. 1850

af rædsel ved tanken om, at en stor hugorm mulig kunne komme farende ud af den og slå sin gifttand i mine tynde lægge.

Men i den øvrige park var jeg snart fuldstændig hjemme. Jeg færdedes som oftest alene. Min eneste jævnaldrende kammerat, Thorvald L., en søn af overlægen ved regimentet, boede helt nede i byen. Thorvald havde et ydre som en lille prærafaelitisk engel med et regelmæssigt ansigt, en lille rød mund, store blå øjne og gult hår, der i silkeskinnende krøller hang ham langt ned ad ryggen. Men hans indre svarede ikke til det ydre; han var en temmelig gudsforgåen spilopmager og en vild krabat, og jeg tror nok, at mine forældre gjorde sig umage for, at jeg skulle have så lidt at gøre med den engleagtige Thorvald som vel mulig.

Mine søstre var flere år ældre end jeg og havde desuden fået veninder. Selvfølgelig skøttede de derfor ikke meget om at have en 7-8 års hvalp i hælene, og da en af veninderne en dag, for at blive fri for mit påhæng, satte mig op på en af de høje granitsokler, der bærer nogle marmorrelieffer, på den anden side af plænen, og lod mig sidde der - hun havde nemlig ganske glemt mig - til tusmørket faldt på, og en forbipasserende gartner hjalp mig ned, indså jeg, at jeg heller måtte undgå at være til ulejlighed.

Men dette havde atter til følge, at jeg som en mindreårig Stanley gav mig til på egen hånd at gennemstrejfe den store park - plænen naturligvis undtagen - så at jeg var lige så kendt med hver gang og sti i den som Coopers rødhuder med Amerikas urskove. Denne lokalkundskab indbragte mig for øvrigt de første selvtjente penge. Om søndagen spillede regimentsmusikken i reglen i slotshaven, og det kunne da hænde, at familier fra Helsingør gjorde turen ind til Fredensborg for at bese haven - om søndagen var den ellers aflukkede, såkaldte "Marmorhave" nemlig også tilgængelig for publikum - og især Normandsdalen, hvis mere kulturhistoriske end egentlig kunstnerisk udførte statuer den gang ansås for en af Fredensborgs mærkeligste seværdigheder.

Men vejen til Normandsdalen er ikke så let at finde, og jeg var derfor lav og pengebegærlig nok til at lade mig engagere som turistfører til Normandsdalen. Jeg fik fire skilling i honorar. Fra den tid har jeg fået øje for betydningen af at lede turiststrømmen til Danmark og Nordsjælland.

Men vore hotelejere og restaurantværter lade sig jo næppe nøje med firskillinger, og hvad landets øvrige indbyggere egentlig skulle med turisterne, er og vil rimeligvis til min dødedag forblive mig en gåde. For dem, der kan tjene noget ved dem, er de naturligvis meget rare, men jeg synes unægtelig Danmark var fredeligere og hyggeliger om sommeren, før vi opfandt turisterne.

Naturligvis regnede det en gang imellem og den sidste sommer endogså for det meste. Men så havde, i al fald jeg, galleriet, der løber rundt om kuppelsalen, at tumle mig i. Hvad jeg egentlig legede der, husker jeg ikke, jeg ved kun, at jeg altid opholdt mig der, når det regnede. Jeg tror nok, at jeg holdt af at stå og stirre gennem det perlemaalede tralværk ned i den store tomme kuppelsal med de nogenlunde fine møbler og det tavlede gulv. Jeg vil heller ikke lægge dølgsmål på, at dette gulv fristede mig, og at jeg mere end en gang har spyttet ned på de fliser, hvorover senere konger og kejsere har gået - men det kunne jeg jo ikke vide den gang.

En sommereftermiddag, medens jeg legede derude i galleriet, gik en af dørene til de værelser, der ellers var ubeboede, op, og en høj, smuk officer, i en uniform, der ikke var dragonregimentets, trådte ud, fulgt af et par adjutanter. Da han passerede mig, standsede han, spurgte om mit navn, og da jeg havde sagt ham det, klappede han mig på hovedet og gik videre.

*Kronprins Christian
(senere Christian 9.)
i Hestgardens uniform.*

Næste dag så jeg ham nede på ridebanen, inspicerende eskadronen, og fik at vide, at det var den for et par år siden udvalgte tronfølger, prins Christian, vor nuværende konge, der den gang var generalinspektør for kavaleriet.

Slottet var ved dagens lys hyggeligt og hjemligt om end dygtig forfaldent. Men om aftenen, når mørket faldt på, og forældrene var ude i selskab, kunne

Maleren Hans Nikolaj Hansens forsøg på at indfange
"Den hvide Hofdame" i Skipper Allé

vi børn nok føle en vis, ikke helt ubehagelig gysen ved at sidde deroppe i de store gemakker og tale med hverandre om de hemmeligheder, slottet gemte på. Der var f.eks. "den sorte trappe", som lå lige bag ved vor lejlighed. Ad denne havde "Den onde dronning", Juliane Marie, ifølge sagnet, kastet en af sine hofdamer ned, så at hun knækkede halsen. Siden den tid gik både hofdamen og Juliane Marie igen på "den sorte trappe". Ikke for alverdens rigdom ville nogen af os efter tusmørkets frembrud have vovet at betræde denne trappe, og det samme gjaldt for øvrigt alle de på slottet den gang boende. Og så var der den mærkelige sofapude nede fra kuppelsalen. Hvor man så flyttede den hen i slottet, fandtes den næste morgen atter på sin plads. Jeg skal tilføje, at jeg aldrig mindes at have set bemeldte pude og heller aldrig har hørt, hvorfor den foretog sine natlige omflytninger.

Ak, disse gamle Fredensborg-sagn er for længe siden gåede ud af kurs! Men måske eftertiden til det store hvide slot, der nu atter ligger der så stille i de lange sommerdage, vil knytte nye sagn og myter af lysere farver end dem, der i tusmørketimerne på slottet lod mig høre "Den onde dronning"s trin på "den sorte trappe".

Og hvor var ellers livet lyst og lykkeligt på min barndoms slot! Jeg mindes de lange spadsereture langs Esromsøens bred, jeg mindes besøgene i Asminderøds gæstfri præstegård, hvor den glade, muntre præstefrue var min moders barndomsveninde! Jeg mindes de to smukke døtre, af hvilken den ældste tog mit otteårige hjerte i den grad til fange, at jeg blev i dårligt humør, da jeg en gang kom ud i præstegården og fik at vide, at hun var bleven forlovet med en artilleriløjtnant, der nu er en gammel general. Jeg mindes fisketurene på Esrom Sø og den første aborre, jeg fangede; jeg mindes regimentsskovturen over til Nøddebo, hvor jeg fik for megen vin at drikke og af den årsag ikke så det medbragte fyrværkeri blive afbrændt, og jeg mindes, at der i båden på hjemturen var misstemning, fordi regimentschefen med sædvanlig taktløshed kun havde udbragt en skål for regimentets underofficerer, men rent glemt officererne.

Jeg mindes fremfor alt Colds gæstgiveri. Der var intet køkken i mine forældres lejlighed, og skønt vi altså nok kunne få the og smørrebrød til morgen og aften - frokost kendtes ikke på den tid - så måtte vi dog spise til middag

Colds gæstgiveri eller Store Kro omkr. 1850

(Akwarel af P. Chr. Krøll, Nationalmuseet)

på kroen. Om maden var god eller dårlig, ved jeg ikke, dog syntes jeg at have hørt, at den var upåklagelig. Udmærket var imidlertid gæstgiverens faktotum, den halvgamle jomfru Doris, den altid smilende, altid elskværdige og hyggelige Doris, der særlig havde kastet sin kærlighed på os børn og navnlig forskaffet os en ubegrænset frihed til at nyde godt af den store krophaves rigdom på ribs og stikkelsbær. "Ingen steds var bærrene så søde og ingen steds var tornene så små", er jeg tilbøjelig til med en let travesti af Baggesen at sige om Colds vidunderlige have.

Og så husede denne have desuden en keglebane, og denne keglebane havde en for os børn meget interessant personlighed, nemlig en gammel halv-tosset keglerejer, der hed Johannes. Johannes var københavner med liv og sjæl og nærede derfor en indgroet foragt for de "Helsenørianer", der af og til om søndagen beærede keglebanen med deres besøg. Officererne, der hver dag spillede en pot eller to på banen, holdt han derimod meget af.

Tegneren Alfred Schmidt lavede i 1891 denne tegning med malere i Sukkenes Allé der håber på at kunne afsætte et værk til zar Alexander 3.

Kun ville han absolut titulere den meget tykke løjtnant B. som major. "Jamen, Johannes! Jeg er kun løjtnant," sagde B., "jeg er ikke major!" "Stor og tyk nok til det!" var Johannes' lakoniske Svar, og han vedblev at titulere løjtnant B. som major.

Jeg mindes - nej, lad mig høre op. Min barndoms hvide slot, mit Fredensborg, således som jeg endnu undertiden kan drømme om det, er for længst sunket i jorden. Hvor det stod, steg et andet Fredensborg frem, verdenshistoriens Fredensborg, det sted, hvor den store zar søgte fred og hvile, og hvor han kun forulempedes af fotografer, turister, kunstmalere og sine egne opdagere, det sted, hvorhen Europas blade forgæves sendte deres dygtigste korrespondenter for at opsnappe i det mindste skyggen af et rygte. Også dette Fredensborg har ophørt at være til, men endnu leve minderne derom. Plænen er slået, statuerne restaurerede, tapeterne hænger ikke mere i laser, og udenfor tuder efterårsstormen gennem de nøgne grene i "Sukkenes Alle."

Min barndoms "Fredensborg", det hvide slot i den øde park, hvor græsset groede alenhøjt i plænen, er forsvundet for stedse. Og selv om det blev sommer med blå himmel, hvide skyer og strålende sol - aldrig fandt jeg tilbage til barndommens paradys, hvis eneste slanger var de hugorme - som ikke var der.

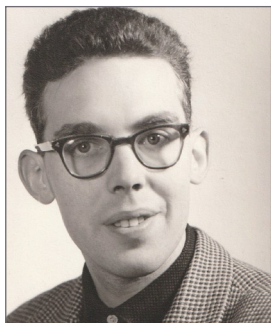
Noter

Erindringsnovelle trykt i bogen "Et frimærke" som udkom i 1905. Forfatteren Ferdinand Bauditz (1846-1912) var cand.polit. og arbejdede det meste af sit liv som journalist og redaktør. Han var slægtning til Sophus Bauditz (1850-1915), som skrev novellen Eremitagealléen, som foreningen udsendte til medlemmerne ved juletid 2020.

*Journalisten Ferdinand Bauditz
(Fotograf T.W. Hammerom)*

Humlebæk 1958 - en byvandring

Af Bent Skov Larsen

*Ung lærer ved
ankomsten til
Humlebæk i 1958.*

I slutningen af november 1958 kom jeg til Humlebæk, da jeg skulle begynde som lærer på skolen 1. december. Jeg kom med toget og gik ud gennem forhallen, her var en lille rød kiosk, hvor Hvass sad og solgte aviser. Ude foran på stationspladsen holdt der adskillige taxaer med chaufføren stående ved siden af taxaen. Foran stationen var det grønne anlæg som i dag, men til begge sider lå det område, hvor senere Borgerbo blev bygget i begyndelsen af 1960'erne. Denne ved Ny Strandvej lå blokkene med forretninger bygget i 1950'erne.

Her var slagteriudsalget fra Hillerød Andelsslagteri, grønthandler Albertsen, damefrisør, fotoforretning, boghandler, købmand og bager og Sparekasse. Videre fremme af Ny Strandvej lå på venstre hånd et par forretninger, jeg husker Ketty Brandt.

Området, hvor Borgerbo blev bygget i begyndelsen af 1960'erne.

Købmand og parfumeri, Torpenvej 17.

Kom vi ned til Torpenvej, så lå der mellem viadukten og Gl. Strandvej ikke mindre end 3 købmandsbutikker, der var Juhl Rasmussen nede ved Gl. Mejerivej, på hjørnet af Torpenvej og Ny Strandvej var der en kombination af købmandshandel og parfumehandel. Det var to damer der ekspederede, jeg husker den ene var meget sminket, en sand reklame for sine parfumeriartikler, og endelig var der nede ved Gl. Strandvej købmand Kock Mogensen. Torpenvej var Humlebæks tidligere forretningsstrøg med mange slags forretninger, der var en skrædder, Amund Hansen, grønthandler Olsen og frk. Olsens blomster, der var en garnforretning, Kock Mogensen købmand, Ilsøes El forretning, Foghs legetøjsforretning og kiosk. Henne på Gl. Strandvej lå slagter Andersen, telefoncentral og lidt tilbagetrukket et vaskeri. Henne på hjørnet ved Ny Strandvej lå tømremester Bryde Nielsens værksted, hvor der i dag er Netto. På hjørnet overfor var der is og konfektur. På det sidste hjørne var der pensionat og i haven her lå »Asger Barbers« salon i Tøndehuset. Bevæger vi os så ned i Sletten var her et hav af forretninger, 2 købmænd, en trikotagehandler - Villy Hansen, der senere blev kordegn ved Humlebæk Kirke. Der var slagter i Sletten, bager Christensen og et brødsalg. Her var også 2 værtshuse hotel Gylfe og Sletten Kro, de havde begge en slyngelstue. Gylfe var Humlebæks samlingssted, her var danseskole og juletræsfest, og her var byens valglokale.

På skolen boede overlærer Jakob Rosenkilde og overlærer frk. Ingeborg Rasmussen. Skoleinspektør Kristian Kristiansen var flyttet op på Skolebakken, og hans lejlighed var indrettet til administration, her var foruden Kristiansen også viceskoleinspektør Flemming Søgård. Af lidt ældre lærere var overlærer Vilhelm Larsen og Kaj Hansen. Begge var de kommet til Humlebæk skole fra nedlagte landsbyskoler i 1937. Gik man fra stationen ad Oscar Brunsvej var også her forretninger, brugsforening, bank, mælke-mand og isenkræmmer. Begge sider af Ny Strandvej var Krogerups jord, som kommunen havde opkøbt. Her var bygget parcelhuse i 1950'erne på Hejreskov Allé, begge sider af Ny Strandvej, Hans Rostgårdsvej og Frederikkevej. Blokkene på Ida Tesdorfsvej, Oscar Brunsvej og Krummediget var det første sociale boligbyggeri i byen.

Kunstmuseet Louisiana havde Knud W. Jensen fået indviet 14. august 1958. Ved Humlebæk Kirke var E. Porsdal præst. I Humlebæk Kro var der en

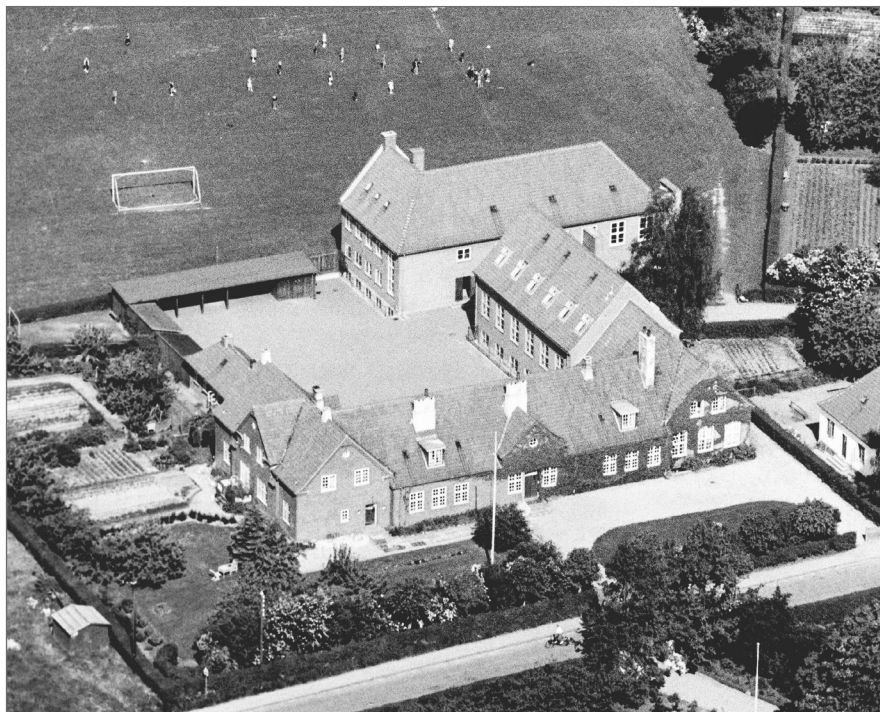
Humlebæk Kro og Købmandshandel.

købmandshandel i kroens ene ende, overfor lå Kølles Gård, der var hotel med værelser og desuden samlingssal, hvor også byens foreninger kunne afholde deres arrangementer. Nede i fiskerlejet var købmand Lang.

I både Sletten og Humlebæk havn var der mange fiskekuttere, og kiggede man ud over Øresund, kunne man i efterårsmånederne se de lange rækker af bundgnarpspæle til det ålefiskeri, som mange fiskere levede af.

Hvis man gik bagud fra stationen, der hvor man i dag går op i Humlebæk Center, så gik der en lille sti langs med Krogerups marker, og ad den kunne man komme op til Torpenvangen. Disse rækkehuse var bygget i årene umiddelbart efter krigen. Et nyt byggeri var begyndt at blive bygget på sydsiden af Torpenvej, det var Teglværksparken, der lå på det gamle teglværksområde. Humlebæk Teglværk var brændt i december 1943, men endnu lå et par af arbejderboligerne deroppe, det var »Vandløse«, »Skrup Sultenborg« og længere ude på den anden side af teglværksgravene lå »Hytten«.

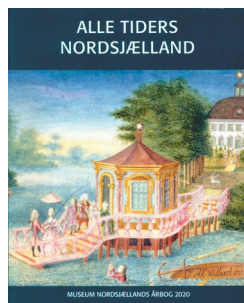
Torpenvej var vejen til Fredensborg, og ude i Torpen lå købmand Jappe Petersen. Herude lå gårdene Baunebjerggård, Boserupgård, Bodegård og Bryderupgård. Oppe i Nederste Torpen lå Biviumgård, Bodegård og Strandgård. Det var Humlebæk i 1958, hvis udvikling jeg nu har fulgt i lidt mere end 60 år.

Humlebæk Skole omkr. 1950

Nye lokalhistoriske bøger

Af Peter Heiberg

Ved juletid udsendte foreningen til medlemmerne Sophus Bauditz novelle Eremitagealléen. Pudsigt nok indeholder Museum Nordsjællands årbog 2020 Alle tiders Nordsjælland en grundig researchet og velskrevet artikel af Jesper Munk Andersen om Eremitagen for enden af alléen i Fredensborg Slotshave. En artikel som også beskæftiger sig med slottets samhörighed med parforcejagtlandskabet. I årbogen er der desuden ni andre artikler fra museets virkeområde fra old- til koldkrigstid.

Frederiksborg Amts Historiske Samfund udsender i 2021 som årbog Nordbanen af John Poulsen. Det er en opdateret og ganske nyredigeret udgave af Poulsens bog fra 1990. Den er nu med et væld af billeder, kort og planer i fornem gengivelse, hvad der alene berettiger til en genudgivelse. Det er på 316 sider en velfortalt gennemgang af Nordbanens historie, om forløbet fra København til Helsingør og Nordbanens materiel (lokomotiver og vogne fra starten til de nuværende S-tog og Alstom-togsæt).

Også i transportgenren er der lige efter nytår udkommet en bog om den store vognmandsforretning i Fredensborg: Kjeld Hansen Transport A/S, som startede i 1919 med en hest og vogn, og som i storhedstiden i starten af 1970'erne udgjordes af 40 moderne lastvognstog med base i den nuværende brandstation på Helsingørsvvej. Det er en spændende lokalhistorisk beretning, og den giver et sjældent indblik i driften af en familiedrevet virksomhed. Bogen er illustreret med over 200 billeder og vigtige dokumenter fra firmaets tilblivelse til lukningen i 1976. Bogen er redigeret af Kjeld Hansens datter Helle Hansen hos hvem bogen kan købes via tlf 20 46 47 83 eller mail: helle.hansen@city.dk. Bogen koster 200 kr. + evt. forsendelse.

Skovgården og Skovgård

Af Peter Heiberg

Dronefoto 2021 (Ekko Dronefoto)

Pleje- og rehabiliteringscenteret Skovgården er navngivet efter den gård på hvis jorder centeret i dag er placeret. Det vil sige den tidligere Skovgård. Skovgård var en udflyttergård fra landsbyen Dageløkke, der blev udskiftet 1786-87. Af kort fra 1800-tallet fremstår den som en firlænget gård med en lille tap. Et grundrids der kan ses på kort og flyfotos helt op til den forsvandt. Det fortæller, at gården i sit ydre stort set stod uændret i 200 år.

Gården, der var på 40 tdr. land, havde matr. nr. 10 A Dageløkke By og grænsede op til Kromosegård og Strandgård. På den del af vangen, som Skovgård fik tildelt, lå de gamle agre Store Skouagre, Ollerens Agre, Gummers Hule, Bounebjerg Agre og Kleebye Agre.

Gården var en slægtsgård i perioden 1791 - 1914. I 1969 købte Asminderød-Grønholt Kommune gården, der dog brændte året efter. Om branden fortæller den sidste ejers datter, Inger Jensen:

"11. maj 1970 var en sorgens dag for vores familie, for da brændte Skovgård. Min søn, Erik, der var tømrer, havde værksted i en af længerne. På værkstedet

arbejdede tre svende, og på gårdspladsen stod der tre biler. Der var en meget kraftig østenvind den dag, og da nogle gnister fra et spånfyf fløj hen over stråtaget, stod det hele i flammer i løbet af meget kort tid.

Erik boede nede i Dageløkke og sad og spiste frokost, da de kom løbende og fortalte, at gården brændte. Han måtte køre hen over marken, for røgen lå så tæt over vejen, at han ikke kunne se noget.

Svendene på værkstedet prøvede på at køre bilerne ud fra gården, men der var så meget røg, at de ikke kunne komme til vognene.

Det eneste bohavet vi fik ud, var en gyngestol ... Ilden startede kl. 12.30 og et kvarters tid efter var der intet at stille op for brandvæsenet, vi kunne stå ude på marken og se til. Erik gik til et par af sine svende og sagde: "Så er det fyraften drenge". Vi havde ingen besætning, så heldigvis skete der ingen skade på dyr eller mennesker. Da kommunen havde købt jorden, blev gården ikke genopført. Hvad der blev tilbage af mit barndomshjem ligger nu som opfyld i den lille mergelgrav, der ligger ud til stisystemet ved Baunebjergskolen."

(Citat hentet fra interview med Inger Jensen i foreningens årbog 2018: Dageløkke Landsby s. 81-82)

Sylvest-Jensen flyfoto fra 1955 (Det Kongelige Bibliotek)

Et vejnavn

Af Niels-Jørgen Pedersen

Sørens Alle blev anlagt omkring 1925 af grosserer (vine og spiritus en gros) Halfdan Borring, efter at han samme år havde opkøbt en del af den omkringliggende jord. Samme Borring havde allerede siden 1914 været aktiv i området og således købt grunde i og omkr. Sletten. Omkr. 1919 ejede han *Søvang* (senere *Gylfe*) og drev det som badehotel.

Da Borring havde fået vejen anlagt og sikret sig en passende lod til sig selv og sin families sommerhus, udstykkede og solgte han den resterende jord til sommerhusgrunde. Vejen blev opkaldt efter Borrings søn Søren Halfdan Borring (1921-2015). Efter salget af grundene var Borring en nidkær vogter af, hvorledes området blev bebygget og at servitutter blev overholdt. Det er der mindst et eksempel på i kommunens byggesagsarkiv.

Salget af grundene gik ikke ligefrem strygende. Grundstammen af vejens 27 huse blev opført i årene 1925-35 og de fleste som beskedne sommerhuse i bungalow-stil.

Det areal, Borring erhvervede, grænser op til nordsiden af Laveskov. Det havde tidligere udgjort ca. halvdelen af den jord, der havde hørt til husmandsstedet *Georgsminde* under matrikel nr. 16 af Dageløkke. Formentlig erhvervede han samtidig det tilsvarende stykke af nabolodden til *Bakkehuset* matrikel nr. 18. Disse 2 huse kendtes blandt lokale folk bedre efter deres senere ejere vognmand Jens Hansen Jensen og tegneren Arne Ungermann.

Ovenstående er i store træk meddelt mig af Ib Ørkild-Hansen, der boede på Sørens Alle nr. 17. Ib Ørkild-Hansens forældre købte i 1926 en grund af Borring og fik bygget et lille sommerhus af træ. Da Ørkild-Hansen arvede sommerhuset, fik han det fjernet og opførte et Johan Christensen typehus, hvor han siden boede. Ib Ørkild Hansen har som barn leget med Søren Borring. Kommunens bysagsarkiv er desuden konsulteret.

Indmeldelse:

***Jeg ønsker at blive medlem af
Fredensborg-Humblebæk lokalhistoriske Forening.***

Kontingentet er i 2021: 185,00 kr.

Navn:

Adresse:

Postnr. :

By:

E-mail:

Indmeldelse sker ved fremsendelse af udfyldt blanket til foreningens kasserer Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg (Tlf. 51 37 42 47) eller via foreningens hjemmeside: <http://www.fredensborg-humblebaek-lokalhistorisk.dk/> hvor foreningens vedtægter også kan findes.

Et vejnavn

Af Niels-Jørgen Pedersen

Sørens Alle blev anlagt omkring 1925 af grosserer (vine og spiritus en gros) Halfdan Borring, efter at han samme år havde opkøbt en del af den omkringliggende jord. Samme Borring havde allerede siden 1914 været aktiv i området og således købt grunde i og omkr. Sletten. Omkr. 1919 ejede han *Søvang* (senere *Gylfe*) og drev det som badehotel.

Da Borring havde fået vejen anlagt og sikret sig en passende lod til sig selv og sin families sommerhus, udstykkede og solgte han den resterende jord til sommerhusgrunde. Vejen blev opkaldt efter Borrings søn Søren Halfdan Borring (1921-2015). Efter salget af grundene var Borring en nidkær vogter af, hvorledes området blev bebygget og at servitutter blev overholdt. Det er der mindst et eksempel på i kommunens byggesagsarkiv.

Salget af grundene gik ikke ligefrem strygende. Grundstammen af vejens 27 huse blev opført i årene 1925-35 og de fleste som beskedne sommerhuse i bungalow-stil.

Det areal, Borring erhvervede, grænser op til nordsiden af Laveskov. Det havde tidligere udgjort ca. halvdelen af den jord, der havde hørt til husmandsstedet *Georgsminde* under matrikel nr. 16 af Dageløkke. Formentlig erhvervede han samtidig det tilsvarende stykke af nabolodden til *Bakkehuset* matrikel nr. 18. Disse 2 huse kendtes blandt lokale folk bedre efter deres senere ejere vognmand Jens Hansen Jensen og tegneren Arne Ungermann.

Ovenstående er i store træk meddelt mig af Ib Ørkild-Hansen, der boede på Sørens Alle nr. 17. Ib Ørkild-Hansens forældre købte i 1926 en grund af Borring og fik bygget et lille sommerhus af træ. Da Ørkild-Hansen arvede sommerhuset, fik han det fjernet og opførte et Johan Christensen typehus, hvor han siden boede. Ib Ørkild Hansen har som barn leget med Søren Borring. Kommunens bysagsarkiv er desuden konsulteret.

Indmeldelse:

***Jeg ønsker at blive medlem af
Fredensborg-Humblebæk lokalhistoriske Forening.***

Kontingentet er i 2021: 185,00 kr.

Navn:

Adresse:

Postnr. :

By:

E-mail:

Indmeldelse sker ved fremsendelse af udfyldt blanket til foreningens kasserer Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg (Tlf. 51 37 42 47) eller via foreningens hjemmeside: <http://www.fredensborg-humblebaek-lokalhistorisk.dk/> hvor foreningens vedtægter også kan findes.

Fristen for kontingentindbetaling 2021 er 15. marts 2021

Bestyrelsen for Fredensborg - Humlebæk Lokalhistoriske Forening 2020-21

Formand:

Peter Heiberg, Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
Tlf. 50 62 19 47 mail: fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com

Næstformand:

Bent Skov Larsen, Bogårdsvej 309, 3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 11 47 - mail: bent.sl@mail.tele.dk

Kasserer:

Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg
Tlf.: 51 37 42 47 - mail: fredhumlelokalhist@gmail.com

Sekretær:

Erik Vestergaard Thomsen, Violvej 28, 3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 04 09 - mail: evt@privat.dk

Bestyrelsesmedlemmer:

Annette Engelstoft, Vænget 9, 3050 Humlebæk
Tlf.: 40 74 35 12 - mail: annette.engelstoft@gmail.com
Heidi Ølgaard, Gammel Torpenvej 15, 3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 23 46 – mail: heidi.olgaard@gmail.com
Karen Lisbeth Poulsen, Langerødvej 33, 3480 Fredensborg
Tlf.: 49 19 42 29 - mail: karenlisbethpoulsen@gmail.com

Suppleanter:

Else Mariager, Slotsvænget 15, 3480 Fredensborg
Tlf.: 50 70 90 47 - mail: else@bitco.dk
Jeppe Tom-Petersen, Gl. Strandvej 6, 3050 Humlebæk
Tlf. 20 72 61 30 - mail: jeppe.tom-petersen@mail.dk